

Nr 55.

Ankom till riksdagens kansli den 21 maj 1928 kl. 1 e. m.

Memorial, angående viss gratifikation åt de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna.

I en till bankoutskottet avlåten, den 11 maj 1928 dagtecknad skrivelse hava *kamrarnas herrar talmän* anfört och föreslagit följande:

»Vid denna dag hållet talmanssammanträde, vid vilket riksdagens kanslideputerade närvarit, behandlades den i kanslideputerades härvid i avskrift fogade skrivelse omförmälda framställning angående anställnings- och avlöningsförhållandena för vissa hos riksdagens kamrar och utskott anställda vaktmästare.

Vid sammanträdet gjorde sig den mening gällande, att de i berörda framställning väckta frågorna borde göras till föremål för ytterligare utredning för att sedermera vid nästa riksdag återupptagas till slutgiltig behandling.

Däremot ansågs, att en provisorisk åtgärd till förmån för vaktmästarna borde redan nu vidtagas; och i överensstämmelse med ett i sådant hänseende framställt förslag, om vilket meningarna enades, få vi härmed hemställa, att envar av de hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna må för innevarande riksdag tillerkännas, utöver redan bestämda avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.»

Den i skrivelsen omförmälda, till herrar talmän ingivna framställningen från *kanslideputerade* är av följande lydelse:

»Vaktmästarna hos riksdagens kamrar och utskott hava i en till Eder avlåten skrivelse framhållit, att, enär åtskilliga av de inom riksdagen anställda vaktmästarna saknade stats- eller annan allmän anställning, det för dem var förenat med svårigheter att draga sig fram mellan riksdagarna eller i händelse av inträffad sjukdom. På grund härav hemställde de,

att åtgärder måtte vidtagas för att bereda ifrågavarande vaktmästare sysselsättning mellan riksdagarna i den utsträckning, detta låte sig göra, med tjänstgöring inom riksdagens hus,

att ifrågavarande vaktmästare i varje fall måtte tillförsäkras ett arvode under tiden mellan riksdagarna, utgående, därest de erhöle sysselsättning av nyss antydd art, med samma belopp per dag, som under riksdagarna men eljest med 4 kronor per dag, dock utan rätt till dyrtidstillägg å sistnämnda arvode,

samt att, då styrkt sjukdom lade hinder i vägen för tjänstgöringens fullgörande i riksdagen, sjukersättning måtte utgå enligt i skrivelsen angivna grunder.

Genom remiss den 7 mars 1928 hava *kamrarnas herrar talmän* anmodat kanslideputerade att avgiva yttrande över sagda framställning.

Kanslideputerade vilja till en början erinra om att frågan om anställning

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 8 saml. 34 häft. (Nr 52—55.)

för vissa av riksdagens vaktmästare behandlats i en vid 1927 års riksdag av herr Lindhagen i första kammaren väckt motion, nr 172, däri hemställdes, att 'riksdagen ville anmoda vederbörande tillse, att så vitt möjligt vid riksdagen anställda vaktmästare utan annan avsevärd utkomst kunna erhålla arbetsanställning övriga tider av året vid riksgäldskontoret, riksbanken, statsrevisionen eller dess kommittéer'. Säsom framgår av bankoutskottets utlåtande nr 32 vid sagda riksdag inhämtades yttrande över motionen från fullmäktige i riksbanken samt i riksgäldskontoret. Sistnämnde fullmäktige anförde därvid, att till vaktmästare hos riksdagens revisorer under senare år pläгат anställas riksdagsvaktmästare samt att i viss mån enahanda förhållande ägt rum vid antagande av vaktmästare hos de kommittéer, åt vilka lokaler upplåtits i riksdagshuset. Under åberopande av vad sålunda anförts från fullmäktiges i riksgäldskontoret sida och med framhållande av att vederbörande fullmäktige icke torde underlåta att, där så befunnes lämpligt, inom respektive verk mellan riksdagarna bereda sysselsättning åt ifrågasvarande personal, ansåg sig utskottet sakna anledning att föreslå några särskilda åtgärder i motionens syfte och hemställde förty, att motionen icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd. Vid behandlingen av berörda spörsmål i kamrarna betonades från flera håll önskvärdheten av att åtgärder vidtoges i den uti motionen angivna riktningen; utskottets hemställan blev av bägge kamrarna bifallen.

Därest de vid 1927 års riksdag sålunda framhållna synpunkterna alltjämt vinna beaktande, torde, såsom i den nu förevarande framställningen göres gällande, läget komma att förbättras för vissa av här ifrågasvarande vaktmästare.

Vad den nu förevarande framställningen i övrigt beträffar, behjärta kanslideputerade syftet med densamma ur synpunkten av de svårigheter, som på grund av arbetsanställningens beskaffenhet kunna förefinnas för vissa av riksdagens vaktmästare. Kanslideputerade kunna emellertid icke förorda bifall till att vissa vaktmästare skulle beredas arvoden även under den tid, riksdag ej pågår. Då vaktmästarna till stöd för införandet av nya arvodesbestämmelser vid den svenska riksdagen bland annat åberopat, att arvodena vid den danska riksdagen utginge för hela året, vilja kanslideputerade framhålla, att förhållandena vid den danska riksdagen ej äro jämförliga med dem vid den svenska, enär den danska riksdagen är samlad i det närmaste hela året.

Ej heller anse kanslideputerade, att frågan om särskild ersättning vid ledighet för sjukdom bör lösas genom fastställande av generella bestämmelser. Kanslideputerade sakna nämligen för sin del möjlighet att överblicka konsekvenserna av en dylik åtgärd. Erinras må, att i åtskilliga fall torde frågan om uppbärande under sjukdom av arvode hava lösts under hand genom särskild överenskommelse.

För främjandet av det med den förevarande framställningen avsedda ändamålet torde dock enligt kanslideputerades mening vissa åtgärder kunna ifrågasättas. Hit är att räkna, att tjänstgöring i riksdagen skulle vid sökande av statstjänst få tillgodoräknas vederbörande vaktmästare såsom om den vore fullgjord inom statens tjänst. Härigenom bereddtes de enbart inom riksdagen tjänstgörande vaktmästarna en förmån vid sökande av ordinarie statsanställning. En sådan förmån synes i och för sig billig, då berörda tjänstgöring icke i någon mån kan anses vara av mindre krävande art än annan dylik tjänstgöring inom statsförvaltningen.

Införandet av här avsedda tjänsteberäkning skulle visserligen innebära ett avsteg från bestämmelserna i 11 § av kungl. kungörelsen den 6 juni 1925

(nr 270) angående ändrad lydelse i vissa delar av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen ävensom från motsvarande stadgande i kommunikationsverkens avlöningsreglemente, vilket återfinnes i 11 § avlöningsreglementet den 19 juni 1919 för tjänstemän vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk, enligt denna paragrafs ändrade lydelse genom kungörelsen den 21 juni 1922 (nr 278). Enär emellertid Kungl. Maj:t i fråga om tillgodoräkning av förordnanden vid befordran till högre tjänst än den förut innehavande i vissa fall ansett tjänstgöring i riksdagen likställd med tjänstgöring inom statsförvaltningen, synes den omständigheten, att tjänstgöring inom riksdagen på grund av att densamma ej kunnat äga rum i en följd icke böra utgöra hinder för att en tillgodoräkning i här avsedda fall må äga rum. En särskild bestämmelse om tillgodoräknande av tjänstgöringstid såsom vaktmästare i riksdagen torde vara erforderlig, enär tjänstgöring i en följd förutsatts såsom villkor för tillgodoräknande av dylik tid vid erhållande av första ordinarie statsanställning i åberopade 11 § 1 mom. i avlöningsreglementet för civilförvaltningen samt i 11 § 1 mom. av avlöningsreglementet för kommunikationsverken.

Därest bestämmelser om en sådan rätt till tillgodoräkning av tjänstgöring i riksdagen såsom vaktmästare komme till stånd, borde densamma, för att lända så många som möjligt av riksdagsvaktmästarna till fördel, givas retroaktiv verkan. Med tjänstgöring som vaktmästare i riksdagen torde i fråga om tjänsterätsberäkning böra likställas tjänstgöring i sådan egenskap i statsrevisionen samt, därest så låter sig göra, jämväl tjänstgöring som vaktmästare i av Kungl. Maj:t tillsatt kommitté.

Det här ovan angivna tillmötesgåendet mot vaktmästarnas önskemål synes kunna realiseras genom en framställning till Kungl. Maj:t i syfte att tjänstgöring såsom vaktmästare i riksdagen eller i statsrevisionen eller i av Kungl. Maj:t tillsatta kommittéer måtte, om den befinnes tillfredsställande vitsordad, förklaras vid sökande av första ordinarie anställning i statens tjänst jämförbar med motsvarande tjänstgöring inom statsförvaltningen. Därest dylika bestämmelser komma till stånd, torde desamma böra givas retroaktiv verkan.

Därest bestämmelser av nu angiven innebörd komme att meddelas, torde det kunna förväntas, att stadganden av enahanda art därefter utfärdades jämväl för riksdagens verk. Ytterligare möjliga åtgärder i anledning av vaktmästarnas förevarande framställning torde kunna göras till föremål för undersökning genom riksgäldsfullmäktiges försorg.»

I likhet med kanslideputerade behjärtar utskottet syftet med den framställning, som — på sätt av kanslideputerades skrivelse framgår — gjorts av vaktmästarpersonalen hos riksdagen, och utskottet finner vissa skäl kunna anföras för vidtagande av åtgärder till undanröjande eller förminskande av de svårigheter, vilka på grund av anställningens tillfälliga art otvivelaktigt kunna förefinnas för vissa av ifrågavarande befattningshavare. Enligt utskottets mening är emellertid denna fråga av natur att böra ytterligare övervägas, innan ärendet företages till slutlig prövning. Den vidare utredning, som alltså synes erforderlig före riksdagens ståndpunktstagande, lärer böra verkställas genom fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka torde böra, därest utredningen därtill giver anledning, vid nästkommande riksdag avgiva förslag i ämnet.

Utskottet.

Om utskottet alltså ansett sig icke för närvarande kunna taga ställning till de frågor, vilka berörts i kanslideputerades förenämnda skrivelse, eller ingå på behandling av andra tänkbara åtgärder i framställningens syfte, har utskottet emellertid funnit sig böra förorda, att en tillfällig gratifikation beviljas vaktmästarpersonalen — såväl förste vaktmästare som vaktmästare hos kamrarna och utskotten samt i riksdagens kansli — vid innevarande års riksdag. Inom utskottet har visserligen yppats någon tvekan, huruvida en sådan gratifikation borde, såsom avses i det av kamrarnas herrar talmän framställda förslaget, utgå till samtliga ifrågavarande befattningshavare eller om icke förmånen i fråga borde tilldelas allenast sådana vaktmästare, vilka icke innehåva statstjänst eller annan anställning av mera fast natur. I betraktande av de svårigheter, som föreligga för ernående av en lämplig och rättvis avgränsning i angiven riktning, har utskottet likväl efter övervägande funnit sig böra biträda vad talmännen i omförmälda hänseende tillstyrkt. Ej heller finner utskottet anledning till erinran mot talmännens förslag beträffande gratifikationens belopp.

Å ifrågavarande gratifikationer bör givetvis icke utgå dyrtidstillägg.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, med bifall till herrar talmäns förevarande framställning, må medgiva, att envar av de hos riksdagens kamrar och utskott samt i riksdagens kansli anställda vaktmästarna må för innevarande riksdag tillerkännas, utöver dem enligt gällande bestämmelser tillkommande avlöningsförmåner, en tillfällig gratifikation till belopp, motsvarande en krona för varje tjänstgöringsdag.

Stockholm den 21 maj 1928.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *C. E. Svensson*, *Gustafsson* i Stensholm, *Pettersson* i Olovstorp, *Enhörning**, *Johansson* i Friggeråker*, *Andersson* i Hedsta och *Ström*;

från andra kammaren: herrar *Borggren*, *Bäcklund**, *Lovén*, *Olsson* i Berg, *Wikström*, *Ryberg*, *Höglund* och *Thore*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.